

Brussel, 12 april 2017

Efficiënt klimaatveranderingsbeleid mag kernenergie niet negeren

Position paper onderschreven door het Executive Committee van de Belgian Nuclear Society

De internationale gemeenschap van klimaatwetenschappers is het er in grote mate over eens dat de mens een nadelige invloed uitoefent op het klimaatsysteem (IPCC AR5). Hoewel nog meer onderzoek moet worden gedaan naar de klimaatfysica om de onzekerheid bij het voorspellen van temperatuurveranderingen op lange termijn te reduceren, meent de Belgian Nuclear Society (BNS) dat de klimaatgerelateerde risico's een energiebeleid om broeikasgassen te verminderen, zoals gevraagd op de Klimaatovereenkomst van Parijs in december 2015 (COP21), ruimschoots rechtvaardigen. Bovendien gaat het merendeel van de referentiestudies en voorspellingen van toekomstige scenario's voor energieontwikkeling die voldoen aan een wereldwijde temperatuurstijging van 2°C ervan uit dat kernenergie een belangrijke rol zal blijven spelen in de toekomstige energiemix.

De BNS is ervan overtuigd dat de Klimaatovereenkomst het best kan worden nageleefd door een energiebeleid dat broeikasgasvrije - hernieuwbare en nucleaire - energietechnologieën op gelijke voet en met dezelfde criteria promoot. Dat beleid zou moeten toegepast worden tijdens de energietransitie van fossiele naar niet-fossiele energieopwekking, met gevolgen op lange termijn.

Sinds haar intrede in de jaren '70 levert kernenergie meer dan de helft van de Belgische stroomenergie tegen een concurrentiële prijs. De baseload-elektriciteit die veilig wordt geproduceerd in twee kerncentrales (Doel en Tihange) stroomt naar de Belgische gezinnen en industrieën via de bestaande transmissie- en distributienetwerken. De prijs omvat alle kosten verbonden met de ontmanteling van de kerncentrale en afvalverwerking, twee technisch goed uitgebouwde processen. Last but not least, kernenergie zorgt voor een belangrijke stabiele en hoogwaardige tewerkstelling.

De Belgische federale en gewestelijke regeringen werken onafgebroken aan een efficiënter beleid voor vermindering van de broeikasgassen om zo de doelstellingen inzake uitstootreductie van de Europese Unie te halen. In hun beleid verwijzen ze evenwel niet naar kernenergie, aangezien die tegen 2025 moet uitgefaseerd zijn overeenkomstig een beslissing die in 2003 door het Belgische parlement werd genomen. Om nagenoeg de helft van haar nucleaire stroompark te vervangen binnen een tijdspanne van acht jaar, is een grondige economische en ecologische kosten-baten analyse nodig.

Het Zweedse parlement heeft onlangs de rol van kernenergie bevestigd om uiteindelijk een doelstelling van 100% hernieuwbare energieopwekking te realiseren, door het afschaffen van de nucleaire belasting en het goedkeuren van de bouw van 10 nieuwe kerncentrales op bestaande sites, waarvoor aanzienlijke financiële investeringen worden voorzien. Bovendien kan een nucleaire uitfasering op relatief korte termijn schadelijke gevolgen hebben voor broeikasgasemissies, zoals duidelijk is gebleken uit de Duitse 'Energiewende'. Die gevolgen vloeien voort uit de behoefte aan stroomvoorziening bij onvoldoende wind of zon in een energiepark dat grotendeels uit hernieuwbare energiebronnen bestaat. Aangezien kolengestookte centrales zuiniger zijn dan bijvoorbeeld gasgestookte centrales, ligt de paradox in het feit dat de keuze van hernieuwbare energiebronnen verkeerde gevolgen kan hebben die leiden tot een sterke stijging van de broeikasgasemissies. Is België bereid om die paradox te volgen?

Meer nog, de noodzaak om aanzienlijk meer hernieuwbare capaciteit te voorzien en om een parallel back-upstelsel van fossiele centrales te behouden, en de belangrijke investeringen in transmissie- en distributienetwerken leiden tot substantiële systemische kosten.

Vandaag wordt de energietransitie economisch bemoeilijkt door de lage energieprijzen als gevolg van de ontdekking van steeds meer voorraden van fossiele brandstoffen, nieuwe brandstofbronnen en een afname van de vraag. In die context is het in België steeds moeilijker om investeringen in emissievrije duurzame energieprojecten, zoals hernieuwbare energiebronnen of kernenergie, te rechtvaardigen.

De hoge investering is een effectief argument tegen de uitfasering van nucleaire energieopwekking, en pleit voor een verlengde levensverwachting van de bestaande energiecentrales van meer dan 40 jaar, zoals we dat vandaag zien in de VS en in andere landen.

Het elektrische vermogen dat in de twee kerncentrales wordt opgewekt, bedraagt ongeveer 6000 megawatt op een oppervlakte van slechts 1,5 km². Dat betekent dat een uitbreiding van nucleaire energieopwekking mogelijk is zonder een buitenmatige ecologische impact die het gevolg is van landgebruik en verlies van dieren in het wild.

Tot slot steunt de Belgian Nuclear Society een beleid waarbij de uitfasering van kernenergie in België zou herbestudeerd worden in een nieuw tijds kader, dat waarschijnlijk tot het einde van de 21e eeuw loopt, met het bouwen van nieuwe centrales. De energiecentrales zijn namelijk een Belgische troef om tegemoet te komen aan de emissiereducties vastgelegd tijdens de Klimaatovereenkomst van Parijs. Die negeren zou de transitie naar niet-fossiele energiebronnen in België in gevaar brengen.